

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Öz Yeterlik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Vesile Gül Başer Gülsoy¹ Neşe Sevim Çırak² Osman Erol³ Ayşe Ulutaş⁴

Type/Tür:

Research/Araştırma

Received/Geliş Tarihi: April 4/ 4 Nisan 2019

Accepted/Kabul Tarihi: May 26/ 26 Mayıs 2019

Page numbers/Sayfa No: 549-570

Corresponding

Author/İletişimden Sorumlu

Yazar: oeol@mehmetakif.edu.tr

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication. / Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright© 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

Öz

Bu araştırmanın amacı; öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve kütüphane kullanım sıklığı, kullanım amacı ve yararlanma biçimi, bilgisayar ve internet kullanma tecrübeleri gibi değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çalışma nicel bir çalışma olarak tasarlanmış ve çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya 285 kadın 128 erkek olmak üzere toplam 413 öğretmen adayı gönüllü katılmıştır. Çalışmada kullanılan anket üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgilerini saptamayı amaçlayan 12 madde bulunmaktadır. İkinci bölümde, Bilgi Kaynaklarından Yararlanma Durumlarını belirlemek amacıyla 23 maddelik bir anket kullanılmıştır. Üçüncü bölümde, katılımcıların bilgi okuryazarlığı öz yeterlik düzeyleri Akkoyunlu ve Kurbanoğlu (2004) tarafından geliştirilerek Koçak-Usluel (2007) tarafından tekrar düzenlenen Bilgi Okuryazarlığı öz yeterlik ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen veriler ortalama, standart sapma, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile çözümlenmiştir. Çalışmada, öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı öz yeterlik seviyesinin yüksek olduğu ve bilgiye ulaşmak için genel olarak çevrimiçi kaynaklardan yararlandığı belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet kullanım tecrübeleri ile bilgi okuryazarlık öz yeterlik seviyeleri incelendiğinde anlamlı farklılık belirlenmiş ve sekiz yıldan fazla bilgisayar ve interneti kullananların bilgi okuryazarlığı öz yeterlik düzeyleri daha yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve iletişim teknolojileri, bilgi okuryazarlığı öz yeterliği, kütüphane kullanımı, öğretmen adayları

Suggested APA Citation/Önerilen APA Atıf Biçimi:

Gülsoy, V. G .B., Çırak, N. S., Erol, O.& Ulutaş, A. (2019). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 8(2), 549-570. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.549536>

¹Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Burdur/Türkiye
Asst. Prof. Dr. Mehmet Akif Ersoy University, Computer Education and Instructional Technology, Burdur/Türkiye
e-mail: ybaser@mehmetakif.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0752-9498>

²Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Burdur/Türkiye
Asst. Prof. Dr. Mehmet Akif Ersoy University, Computer Education and Instructional Technology, Burdur/Türkiye
e-mail: nsevim@mehmetakif.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5843-6291>

³Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Burdur/Türkiye
Asst. Prof. Dr. Mehmet Akif Ersoy University, Computer Education and Instructional Technology, Burdur/Türkiye
e-mail: oeol@mehmetakif.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9920-5211>

⁴Arş. Gör. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Burdur/Türkiye
Res. Asst., Mehmet Akif Ersoy University, Computer Education and Instructional Technology, Burdur/Türkiye
e-mail: ayseulutas@mehmetakif.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7311-0751>

Examination of Teacher Candidates' Information Literacy Self-Efficacy Levels According to Several Variables

Abstract

The purpose of this research was to determine the level of information literacy self-efficacy of the pre-service teachers and examine it in terms of their library usage frequency, purpose and usage format, computer and internet usage experiences. This study was designed as a quantitative study and a survey method was used. A total of 413 pre-service teachers who were consist of 285 female and 128 male participated in the study. The survey used in the study had three parts. In the first part, there were 12 items aiming to get demographic information of the participants. In the second part, questionnaire consist of 23 items were used to determine case of utilization from information sources. In the third part, participants' information literacy self-efficacy levels were assessed by the Information Literacy self-efficacy scale developed by Akkoyunlu ve Kurbanoglu (2004) and modified by Kocak-Usluel (2007). The data were analyzed with mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA). In the study, it was determined that the level of information literacy self-efficacy of pre-service teacher was high. Also, it was determined that pre-service teachers were generally able to use online resources to access information. In addition, when computer literacy and internet use experience of pre-service teachers and information literacy levels were examined, a significant difference was determined. Information literacy self-efficacy levels were found to be higher among users of computers and the Internet for more than eight years.

Keywords: Information and communication technologies, information literacy, self-efficacy, library use, teacher candidates

Giriş

Teknolojinin hızla gelişerek hayatımıza girdiği son günlerde, bireylerin bilgi arama ve bilgiye ulaşmalarında internet bir araç olarak önemli bir yere sahiptir. Nitekim Türkiye İstatistik Kurumu (2018) verilerine göre haber veya dergi okuma, sağlık alanı ile ilgili bilgiler arama ve ürünler hakkında bilgi aramada internetin yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Bilgiye ulaşma aracı olarak kullanılan internet, kütüphaneler için de vazgeçilemez hale gelmeye başlamıştır. Günümüzde kullanıcılar bilgiyi fiziksel ortamlarda aramak yerine bilgiye doğrudan erişebileceği elektronik ortamları kullanmak istemektedirler (Karakas, 2018). Bu durum bilgi kaynağı olarak görülen kütüphanelerin değişime uğramasını zorunlu hale getirmiştir. Kütüphaneler, basılı kaynaklar ve kataloglar ile birlikte elektronik olarak da bilgi kaynakları sağlamaktadırlar (Karakas, 2018). İnternet erişimi sayesinde basılı ve elektronik ortamda yayınlanmış kaynakları bünyelerinde barındıran kütüphaneler kullanıcılara bilgiye erişim için daha fazla seçenek sunmaktadır. Bu bağlamda kütüphane kullanımı bireyin istenen bilgiye doğru ve güvenilir bir şekilde ulaşmasını sağlayan önemli kaynaklarından biri haline gelmiştir. Bu doğrultuda, bireyler için özellikle internet ortamında ihtiyaç duyduğu güvenli bilgiye ulaşmak önem taşımaktadır.

Teknolojik değişimlerin hızla yaşandığı ve bilgi kaynaklarının artarak geliştiği günümüzde bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olmak önemli bir yere sahiptir (The Association of College and Research Libraries, 2000). Bilgi okuryazarlığı kavramı ilk kez 1974 yılında ABD' de Bilgi Endüstrisi Derneği tarafından kütüphanecilik ekseninde bir kavram olarak ortaya atılmış ancak daha

sonraları bu kavram teknolojinin gelişmesi ile beraber sürekli olarak değişmiş ve kapsamı genişlemiştir (Badke, 2010). Bilgi okuryazarlığı en genel anlamıyla; bilgiyi toplama, değerlendirme, örgütleme ve sunma becerilerini içeren bir kavramdır. (Erdem ve Akkoyunlu, 2002; Council of Australian University Librarians, 2001). Özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmekte olduğu günümüzde bilgi miktarı gün geçtikçe artmakta ve bilgiye kolaylıkla erişilebilmektedir. Bunun yanı sıra hızla değişen ve gelişen bilgilerden doğru ve güvenilir olanına ulaşmak da zorlaşmaktadır. Bu nedenle bireylerin doğru bilgilere ulaşabilmeleri için doğru kaynaklara nasıl ulaşacaklarını bilmeleri ve bilgileri doğru bir şekilde kullanmak için bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olmaları gerekmektedir (Balbağ ve Balbağ, 2017).

Bilgi okuryazarlığı yaşam boyu öğrenmenin temelini oluşturmakta ve bireylerin arayacakları bilgiyi belirlemelerini, bilgiye erişimi nasıl yapacaklarını bilmelerini ve kendi öğrenmelerini kontrol etmelerini sağlamaktadır (The Association of College and Research Libraries, 2000). Bilgi okuryazarı olan bireylerin sürekli değişim halinde olan bilgiye ihtiyaç duydukları anda; çeşitli kaynaklardan ulaşmaları, bu bilgileri kullanmaları ve paylaşabilmeleri önem arz etmektedir (Korkut ve Akkoyunlu, 2008; Ünal ve Er, 2015). Bilgi okuryazarı olan bireylerin sahip oldukları beceriler:

- İhtiyaç duyulan bilginin kapsamını belirleme,
- İhtiyaç duyulan bilgiye etkin ve verimli bir şekilde erişebilme,
- Ulaşılan bilgiyi ve bilgi kaynaklarını eleştirel olarak değerlendirebilme,
- Seçilen bilgiyi kendi bilgisi ile bütünleştirebilme,
- Belirli bir amaç doğrultusunda bilgiyi etkili bir şekilde kullanabilme,
- Bilgi kullanımı ile ilgili ekonomik, yasal ve sosyal konuların farkında olabilme,
- Bilgiye erişim ve bilgiyi kullanma konularında yasal ve etik kuralları uygulayabilme şeklinde özetlenebilir (The Association of College and Research Libraries, 2000).

Alan yazın incelendiğinde ise bilgi okuryazarlığı ile ilgili birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Başaran (2005) sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlık durumlarını incelediği çalışmada öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeylerinin iyi olduğu; bilgiyi nasıl arayacakları, karşılaştıkları bilgileri nasıl kullanacakları ve sunacakları konusunda bilgi sahibi oldukları fakat eriştikleri bilgiyi nasıl saklayacakları ve kurallara uygun bilgi alıp kullanma konusunda yeterli bilgi okuryazarlığı düzeyine sahip olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Başka bir çalışmada ise Ünal ve Er (2015) sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ihtiyaç duydukları bilgiyi tanımlamada, bilgiye erişimde, bilgiyi kullanmada ve bilgiyi kullanırken dikkat edilmesi gereken etik kurallar konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucunu elde etmiştir. Bir başka deyişle sosyal bilgiler öğretmen adaylarının genel olarak bilgi okuryazarlık düzeylerinin yeterli seviyede olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında her iki çalışmada da öğretmen adaylarının bilgiyi ararken bilgi ve iletişim teknolojilerini kütüphane ve basılı kaynaklara göre daha çok tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Benzer biçimde Tuncer, Yılmaz ve Tan (2011) çalışmada BÖTE öğrencilerinin bilgi edinme sürecinde interneti kullanmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Önal ve Çetin (2014)'in yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının

kendilerini bilgi okuryazarlık düzeyine sahip olarak gördükleri ve bilgiye eriştikleri zaman bu bilgide öncelikli olarak doğruluğa önem verdikleri sonucu elde edilmiştir. Bunun yanında internet erişimine sahip olan katılımcıların bilgi okuryazarlığı becerilerinin; sahip olmayanlardan daha yüksek olduğu ve kadın katılımcıların bilgi okuryazarlık düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Katılımcılar bilgiye ulaşmak için en çok internetten arama yaptıklarını veya bilgi sahibi olduğunu düşündükleri kişiye sorduklarını bunun yanında kütüphaneyi nadiren bilgi kaynağı olarak kullandıklarını belirlemişlerdir. Ayrıca çalışmada katılımcıların neredeyse tamamının (%96) internet ortamında bilgiye ulaşmak için Google arama motorunu tercih ettikleri sonucuna varmışlardır. Benzer şekilde Kaya, Balay ve Adıgüzel (2014)' in çalışmalarında öğretmen adaylarının ihtiyaç duyulan bilgiyi belirleme, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma düzeylerinin orta seviyede olduğu; bilgiyi kullanırken etik ve yasal düzenlemelere dikkat etme konusunda yüksek bir seviyede oldukları görülmüştür. Adıgüzel (2012) çalışmasında öğretmen adaylarının; erişilen bilgiyi doğru şekilde kullanabildiklerini, bilgi edinme ve kullanımında etik ve yasal düzenlemeleri kabul ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde, Gömleksiz, Kan ve Bozpolat (2013) yaptıkları nitel çalışmada öğretmen adaylarının bilgi kaynağı olarak en çok interneti ve medyayı kullandıklarını belirtmişlerdir. Çakmak ve Önal (2013) okul kütüphanelerinde çalışan kütüphanecilerin, bilgi okuryazarlığı ile ilgili gerçekleştirdikleri etkinlikleri ve bilgi okuryazarlık algılarını incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada, okullardaki etkinliklerin farklılık gösterdiğini ve özellikle devlet okullarında bilgi okuryazarlığına yönelik gerçekleştirilen eğitim programlarının sayısının eksik olduğunu belirlemişlerdir. Dombaycı ve Ercan (2017) ise çalışmalarında kütüphaneye gitme durumunun bilgi okuryazarlık düzeyini etkilediklerini bulmuşlardır. Çalışmada haftada bir düzenli olarak kütüphaneye giden öğretmen adaylarının diğer öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek bilgi okuryazarlık seviyesine sahip oldukları belirtilmiştir.

Bilgi okuryazarlık öz yeterliği ile ilgili çalışmalar incelendiğinde ise katılımcıların genel olarak öz yeterliklerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Örnek olarak, Özgür (2016) öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada katılımcıların bilgi okuryazarlığı öz yeterliklerinin yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bir başka çalışmada ise Demiralay ve Karadeniz (2010) öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz-yeterlik algılarının yüksek olduğunu, bilgisayar ile interneti kullanma deneyim, sıklık ve becerilerinin, bilgisayar erişim koşullarının öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık becerilerine anlamlı olarak etki ettiği sonucu elde edilmiştir. Benzer şekilde Koçak-Usluel (2007) sınıf öğretmenliği adayları ile yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının bilgi öz yeterliklerinin belirlenmesinde öğretmen adaylarının BİT kullanım düzeyi ve süresini önemli faktörler olduğunu belirtmiştir. Korkut ve Akkoyunlu (2008) çalışmalarında yabancı dil öğretmen adaylarının bilgi ve bilgisayar öz-yeterlik düzeylerinin yüksek olduğunu ve bu puanlar arasında çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve sınıflarına göre anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmaya katılan öğrencilerin bilgi ve bilgisayar öz-yeterlik düzeyleri arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak ise, Tuncer ve Dikmen (2018) pedagojik formasyon eğitimine katılan öğrenciler ile yaptığı çalışmada; katılımcıların öz yeterlik seviyelerinin

yüksek olduğunu ve cinsiyetin öz yeterlik düzeyini etkilemediğini fakat mezun olan öğrencilerin son sınıfta olan öğrencilere oranla daha fazla öz yeterlik gösterdikleri belirlemiştir. Araştırmacılar cinsiyette farklılaşmanın olmamasını internet kullanımının kadın ve erkekler arasında yaygınlaşmasının etkili olabileceğini ileri sürmüşlerdir.

Yapılan çalışmalarda ele alınan hususlar dikkate alındığında bireylerin doğru ve güvenilir bilgiye nasıl ulaşabilecekleri hakkında bilgilendirmeler yapılması önem kazanmaktadır. Bu nedenle 21. yüzyılın eğitimde kritik bir öneme sahip olan bilgi okuryazarlığının başta öğretmen yetiştirme de dâhil olmak üzere tüm eğitim alanlarında öncelik haline getirilmesi gerekmektedir (American Association of School Librarians and Association for Educational Communications and Technology [AASL and AECT], 1998; Breivik, Hannock, ve Senn, 1998; International Society for Technology Education [ISTE], 2000; National Council for Accreditation of Teacher Education [NCAT], 2001). Tüm bu bilgi ve becerilerin bireylerin eğitim hayatı boyunca öğretmenler tarafından kazandırılması beklenmektedir. Bu sebeple, hem öğretmenlerin hem de öğretmen adaylarının yeterli düzeyde bilgi okuryazarı olmaları gerekmektedir (P21, 2019; Okay, 2010). Çağın gerekliliklerine uygun olarak bilgi okuryazarı bireylerin konuya yönelik inançlarının olumlu olması istendik davranışların ortaya çıkarılması için önem arz etmektedir (Ajzen, 1991). Öz yeterlik, bir görevi başarılı bir şekilde yerine getirebilmek için gerekli olan organizasyon ve düzenlemeleri yapmakta kendine olan inanç olarak tanımlanmaktadır (Bandura, 1997). Bilgi okuryazarlık öz yeterliği ise kişilerin bilgi kaynaklarına ulaşma ve bilgiyi kullanma konusunda kendilerine olan inancı şeklinde (Özgür, 2016) ifade edilebilir. Öte yandan Demiralay ve Karadeniz (2010) öz yeterlik algı ve inançlarının bilgi okuryazarlık becerilerinin etkili ve etkin kullanımında önkoşul olduğunu belirtmektedir. Bu durumda bireylerin bilgi okuryazarlığının, öz yeterlik bağlamında da ele alınması önemli bir husustur.

Bu bağlamda bu araştırmanın amacı; öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve kütüphane kullanım sıklığı, amacı ve yararlanma biçimi, bilgisayar ve internet kullanma tecrübeleri açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlikleri ne düzeydedir?
- Öğretmen adaylarının bilgi kaynaklarından yararlanma durumları nasıldır?
- Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik düzeyleri bilgi kaynaklarından yararlanma durumları açısından (basılı kaynaklardan yararlanma, çevrimiçi kaynaklardan yararlanma, çevrimiçi kaynakların uzantılarına dikkat etme, akademik yazım kurallarına dikkat etme sıklıklarına göre) anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik düzeyleri kütüphane kullanma amaçlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik düzeyleri onların bilgisayar ve internet kullanma tecrübelerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu çalışma nicel bir çalışma olarak tasarlanmış ve çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlik seviyeleri ile kütüphane kullanım biçimleri, sıklığı, amacı ve kütüphane, çevrim içi ve basılı kaynaklardan yararlanma durumları, bilgisayar ve internet kullanma tecrübeleri belirlenmiştir. Çalışmanın bu bölümünde çalışmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve veri analizleri hakkında bilgi verilmektedir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini Türkiye'nin güneyinde yer alan bir devlet üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğretim gören 413 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılar uygun örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarına çalışma ile ilgili bilgiler verilmiş ve kendilerinden gönüllü olarak çalışmaya katılmaları ve ilgili anketleri doldurmaları istenmiştir. Katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1
Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişkenler	N	%	Değişkenler	N	%
Cinsiyet			İnternet Kullanım Yılı		
Kadın	285	69.0	0-4 Yıl	51	12.3
Erkek	128	31.0	4-8 Yıl	207	50.1
Bölüm			8 + yıl	155	37.6
BÖTE Öğrt.	103	24.9	Günlük İnternet Kullanımı		
Fen Bilgisi Öğrt.	106	25.7	0-3 Saat	160	38.8
Okul Öncesi Öğrt.	103	24.9	3-6 Saat	133	32.2
Sınıf Öğrt.	101	24.5	6-9 Saat	55	13.3
Sınıf Düzeyi			9-12 Saat	36	8.7
1. Sınıf	107	25.9	12+ Saat	29	7.0
2. Sınıf	107	25.9	Haftalık Kütüphane Kullanımı		
3. Sınıf	101	24.5	0-3 Saat	227	55.0
4. Sınıf	98	23.7	3-6 Saat	16	3.9
Mezun Olunan Lise Türü			6-9 Saat	10	2.4
Genel Lise	102	24.7	9-12 Saat	3	0.7
Meslek Lisesi	138	33.4	12+Saat	2	0.5
Anadolu Lisesi	168	40.7	Hiç	155	37.5
Bilgisayar Kullanım Yılı			Kütüphaneden Yararlanma Biçimi		
0-4 Yıl	40	9.7	Kütüphaneye Giderek	248	60.0
4-8 Yıl	142	34.4	Çevrimiçi	33	8.0
8 + yıl	230	55.7	Kütüphaneden Yararlanmıyorum	130	31.5
			Toplam	413	100

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunluğunun kadın öğretmen adayı olduğu (%69) görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların bilgisayar kullanma bağlamında tecrübeli oldukları (8 yıl ve üzeri), internet kullanımı bağlamında ise daha az tecrübeli oldukları (4-8 yıl arası) ve haftalık kütüphane kullanımlarının ise düşük olduğu (0-3 saat arası) görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada kullanılan veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgilerini elde etmeyi amaçlayan (bölüm, sınıf, GNO, yaş, cinsiyet, mezun olunan lise türü, bilgisayar ve internet kullanma süresi, günlük internet kullanma süresi, kütüphaneden haftalık yararlanma süresi ve yararlanma biçimi, dersler için yapılan araştırmalarda kullanılan kaynak türleri) 12 madde yer almaktadır. İkinci bölümde ise bilgiye erişim ve bilgiyi kullanma amacıyla kütüphane kullanım sıklığı, amacı ve kütüphaneden, basılı ve çevrim içi kaynaklardan yararlanma durumlarını tespit etmeye yönelik 23 maddeden oluşan Kütüphane ve Bilgi Kaynakları Kullanımı anketi bulunmaktadır. Anketi araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. 5' li likert tipinde, puanlaması (1: hiçbir zaman,... 5: her zaman) şeklinde ve 30 madde olarak hazırlanan Kütüphane ve Bilgi Kaynakları Kullanımı anketi 3 alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda 30 maddeden 23 maddeye indirgenerek son haline getirilmiştir. Son bölümde ise 7' li likert tipi (1: kendime hiç güvenmem, 7: kendime çok güvenirim) 20 maddeden oluşan bilgi okuryazarlığı öz yeterlik ölçeği bulunmaktadır. Ölçek bilgi okuryazarlığı öz yeterliğini tespit etmek amacı ile Akkoyunlu ve Kurbanoğlu (2004) tarafından geliştirilmiş ve Koçak-Usluel (2007) tarafından tekrar düzenlenmiştir. Bu çalışmada tekrar düzenlenmiş hali kullanılmıştır. Ölçek dört faktörlü yapı göstermektedir. Birinci faktör olan "*öğretmen adaylarının bilgi analiz ve değerlendirmede öz yeterliği*" 6 madde ile , ikinci faktör olan "*bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirilmesinde BİT kullanım öz yeterliği*" 6 madde ile, üçüncü faktör olan "*bilgi kaynaklarını referanslandırma öz yeterliği*" 4 madde ile ve son faktör olan "*bilgi erişiminde kütüphane kullanım öz yeterliği*" 4 madde ile araştırılmıştır. Ayrıca bu çalışmada ölçeğin toplam iç tutarlılık katsayısı .76 şeklinde hesaplanmıştır.

Veri Analizi

Bu çalışmada veriler SPSS 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler için verilerin normal dağılım gösterme durumları basıklık ve çarpıklık kat sayıları değerlendirilerek incelenmiş ve değerlerin -1.5 ve +1.5 arasında olduğu görülmüştür (Çarpıklık=-1.03; Basıklık= .198). Tabachnick ve Fidel (2013)' in belirttiği gibi veriler normal dağılım göstermektedir. Çalışma kapsamında betimsel ve çıkarımsal istatistik yöntemleri kullanılmış ve veriler ortalama, standart sapma, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile çözümlenmiştir. Varyans analizi sonucunda fark olması durumunda farklılığın kaynaklandığı grubu belirlemek için Post-Hoc testleri yapılmıştır. Post-Hoc testini belirlemek için Levene sonuçları incelenmiştir. Ayrıca farklılığın büyüklüğünü belirlemek için eta kare etki büyüklüğü değeri incelenmiştir. Cohen (1988)'e göre etki büyüklüğü değeri .01 ile .06 arasında ise küçük, .06'dan .14'e kadar ise orta, .14 ve üzeri ise büyük bir etki olarak kabul edilmektedir. Yapılan testlerin varsayımları kontrol edilerek gerekli varsayımların sağlandığı belirlenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde öğretmen adaylarının Kütüphane ve Bilgi Kaynakları Kullanımı, Bilgi Okuryazarlık Öz Yeterlikleri ve Bilgi Kaynaklarından Yararlanma Durumlarının betimsel ve çıkarımsal analizlerine ilişkin bulguları yer almaktadır.

Kütüphane ve Bilgi Kaynakları Kullanımı

Kütüphane kullanım amacı. Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının yarısından fazlasının (%60) kütüphaneye çevrimiçi bağlanmak yerine, daha çok kütüphaneye giderek ve haftalık 0-3 saat yararlandıkları (%55) görülmektedir. Öğretmen adaylarının kütüphanelerden nasıl yararlandıkları incelendiğinde, katılımcıların %54' ünün ($n=223$) kütüphaneyi sadece basılı kaynak için (kitap, ansiklopedi) için kullandıkları, %41,9' unun ($n=173$) kütüphaneye sadece kaynak bulmaya için gittikleri ve %42,6' sının ($n=176$) kütüphane kaynaklarına uzaktan da erişerek (internet üzerinden) kullandıkları görülmüştür. Benzer şekilde katılımcıların %46,2'sinin ($n=191$) kütüphaneyi bireysel çalışmalar için kullandıkları, %27,8' inin ($n=191$) kütüphaneye serbest çalışmak için, %32,9' unun ($n=136$) grup çalışması yapmak için ve %21,3' ünün ($n=88$) sürekli güncel yayın takibi (dergi, magazin) için kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 2

Kütüphane Kullanım Amacı

Madde	Sık Sık		Arada Sıra		Hiçbir Zaman	
	N	%	N	%	N	%
Kütüphaneyi sadece basılı kaynak için (kitap, ansiklopedi) kullanım	223	54,0	99	24,0	90	21,8
Kütüphane kaynaklarına uzaktan erişerek(internet üzerinden) kullanım.	176	42,6	86	20,8	148	35,8
Kütüphaneyi sürekli güncel yayın takibi için(dergi, magazin) kullanım.	88	21,3	99	24,0	225	54,5
Kütüphaneye sadece kaynak bulmaya giderim	173	41,9	122	29,5	113	27,4
Kütüphaneyi grup çalışması yapmak için kullanım	136	32,9	118	28,6	159	38,5
Kütüphaneyi bireysel çalışmalarım için kullanım	191	46,2	105	25,4	115	27,8
Kütüphaneyi boş vakitlerimde serbest çalışmak için kullanım	115	27,8	101	24,5	197	47,7

Bilgi kaynakları kullanımı. Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının genel olarak ödevlerini hazırlarken hem basılı kaynaklardan (kitap, dergi, makale) (%61, $n=252$) hem de çevrimiçi kaynaklardan (Google Akademi, Web siteler) (%87,4, $n=361$) yararlandıkları görülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarından toplanan veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının daha çok çevrimiçi kaynaklardan yararlandıkları belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının çevrimiçi kaynaklardan daha çok yararlanmasına rağmen ulaştıkları sitelerin özelliklerine daha az dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Katılımcıların yarısından fazlasının (%53,8, $n=222$) genel olarak çevrimiçi bilgi edinirken kaynağın verildiği siteye (.com, .edu, .gov vb.) dikkat ettiği görülmektedir. Ayrıca internet sitelerinden daha çok genel ve ticari amaçlı siteleri (.com uzantılı) (%64,4, $n=266$), daha sonra yükseköğretim kurumlarının web siteleri (.edu uzantılı) (%51,6, $n=213$) ve son olarak devlet kurumlarının web sitelerini (.gov, .k12, .mil uzantılı) (%43,8, $n=181$) tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 3
Bilgi Kaynakları Kullanımı

Madde	Sık Sık		Arada Sıra		Hiçbir Zaman	
	N	%	N	%	N	%
Ödev hazırlarken basılı kaynaklardan (kitap, dergi, makale) yararlanırım	252	61,0	129	31,2	32	7,7
Ödev hazırlarken basılı olmayan kaynaklardan(e-kitap, e-dergi, video) yararlanırım	322	78,0	69	16,7	22	5,3
Ödev hazırlarken çevrimiçi kaynaklardan(Google Akademi, Web siteler) yararlanırım.	361	87,4	40	9,7	12	2,9
Araştırmalarımda yükseköğretim kurumlarının web sitelerinden (.edu uzantılı) yararlanırım.	213	51,6	135	32,7	63	15,3
Araştırmalarımda devlet kurumlarının web sitelerinden(.gov .k12 .mil uzantılı) yararlanırım	181	43,8	151	36,6	80	19,4
Araştırmalarımda genel ve ticari amaç için kullanılan web sitelerinden (.com uzantılı) yararlanırım.	266	64,4	86	20,8	61	14,8
Çevrimiçi bilgi edinirken kaynağın verildiği siteye(.com .edu .gov vb.) dikkat ederim.	222	53,8	105	25,4	86	20,8

Bilgi kaynaklarının belirtilmesi. Elde edilen bulguların incelenmesi sonucu (Tablo 4) öğretim elemanlarının öğretmen adaylarına bu konuda destek sağladıkları görülmektedir. Ders öğretim elemanlarının öğretmen adaylarından genel olarak ödevlerinde yaptıkları alıntılarda akademik yazım kurallarına uymalarını (%74,3, $n=307$) ödevlerinde kaynakça oluşturmalarını (%67,6, $n=279$) ve metin içi kaynak belirtmelerini (%57,4, $n=237$) istedikleri belirlenmiştir. Son olarak araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ödevlerinde kaynakça bölümü oluşturdukları (%56,2, $n=232$), metin içi kaynak belirttikleri (%42,6, $n=176$), akademik yazım kurallarına uydukları (%63, $n=260$) ve hatta ödevlerinde kaynak göstermelerinin ödev notunu artırdığını düşündükleri (%65,6, $n=271$) görülmektedir.

Tablo 4
Bilgi Kaynaklarının Belirtilmesi

Madde	Sık Sık		Arada Sıra		Hiçbir Zaman	
	N	%	N	%	N	%
Ödevlerimde kaynakça bölümü oluştururum.	232	56,2	95	23,0	81	19,6
Ödevlerimde metin içi kaynak belirtirim	176	42,6	118	28,6	118	28,6
Ödevlerimde yaptığım alıntılarda akademik yazım kurallarına uyarım.	260	63,0	96	23,2	56	13,6
Ders öğretim elemanları ödevlerimde kaynakça oluşturmamı isterler	279	67,6	87	21,1	43	10,4
Ders öğretim elemanları ödevlerimde metin içi kaynak belirtmemi isterler	237	57,4	118	28,6	55	13,3
Ders öğretim elemanları ödevlerimde yaptığım alıntılarda akademik yazım kurallarına uymamı isterler	307	74,3	67	16,2	37	9,0

Bilgi kaynaklarının kullanımı. Tablo 5' e göre öğretmen adaylarının büyük bir bölümü; ödevlerinde kaynak göstermenin ödev notlarını arttırdığını (65.6%, $n=271$), ödevleri için yaptıkları kaynak taramasının o konuda daha başarılı olmalarını sağladığını (72.6%, $n=300$) ve dergi, kitap, çevrimiçi kaynaklardan yaptıkları araştırmaların ders başarılarını arttırdığına inandıklarını (76.7%, $n=317$) belirtmişlerdir.

Tablo 5

Bilgi Kaynaklarının Kullanımı

Madde	Sık Sık		Arada Sıra		Hiçbir Zaman	
	N	%	N	%	N	%
Ödevlerimde kaynak göstermem ödev notumu arttırır	271	65,6	84	20,3	56	13,6
Ödevlerim için yaptığım kaynak taraması o konuda daha başarılı olmamı sağlar	300	72,6	70	16,9	40	9,7
Dergi, Kitap, Çevrimiçi kaynaklardan yaptığım araştırmalar ders başarıımı arttırır	317	76,8	69	16,7	24	5,8

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Öz Yeterlikleri ve Değişkenlere Göre Değişimi

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Öz Yeterlikleri ölçeğine ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmiştir. Tablo 6'ya göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bilginin analiz ve değerlendirmesinde öz yeterliğini ($M=5.39$, $SS=0.04$), bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirmesinde BİT kullanımı öz yeterliğinin ($M=5.36$, $SS=0.799$), bilgi kaynaklarını referanslandırma öz yeterliğinin ($M=5.15$, $SS=0.95$) ve bilgi erişiminde Kütüphane kullanım öz yeterliğinin yüksek olduğu görülmektedir ($M=5.09$, $SS=1.024$).

Tablo 6

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Öz Yeterlikleri

Faktör	Ortalama	SS
Bilgi Analiz ve Değerlendirme Öz Yeterliği	5.39	0.04
Bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirmesinde bit kullanım öz yeterliği	5.36	0.80
Bilgi kaynaklarını referanslandırma öz yeterliği	5.15	0.95
Bilgi erişiminde kütüphane kullanım öz yeterliği	5.09	1.02

Tablo 7' ye göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ödevlerini hazırlarken basılı kaynaklardan yararlanma sıklıklarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 410)} = 7.005$, $p<.05$). Etki büyüklüğü değeri ise .033 olarak hesaplanmıştır. Buna göre küçük bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc testlerine göre basılı kaynaklardan sıklıkla yararlanan öğretmen adaylarının ($M=5.37$, $SS=0.62$) bu kaynaklardan az yararlanan ($M=5.16$, $SS=0.61$) veya hiç yararlanmayan öğretmen adaylarına ($M=5.09$, $SS=0.61$) göre daha fazla bilgi okuryazarı olduğu görülmektedir.

Tablo 7

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Basılı Kaynaklardan Yararlanma Sıklıklarına Göre Değişimi

	KT	Sd	KO	F	p	η^2	Fark
Gruplar arası	5.305	2	2.653	7.005	.001	.033	3>1
Gruplar içi	155.244	410	.379				3>2
Toplam	160.549	412					

Tablo 8' e göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri çevrimiçi kaynaklardan yararlanma sıklıklarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 410)} = 4.89, p < .05$). Etki büyüklüğü değeri ise .023 olarak hesaplanmıştır. Buna göre küçük bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc testlerine göre sıklıkla çevrimiçi kaynaklardan yararlanan öğretmen adaylarının ($M=5.32, SD=0.62$) daha az yararlanan öğretmen adaylarına ($M=5.01, SS=0.63$) göre daha fazla bilgi okuryazarı olduğu görülmektedir.

Tablo 8

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Çevrimiçi Kaynaklardan Yararlanma Sıklıklarına Göre Değişimi

	KT	sd	KO	F	P	η^2	Fark
Gruplar arası	3.741	2	1.871	4.891	.008	.023	3>2
Gruplar içi	156.808	410	.382				
Toplam	160.549	412					

Tablo 9' a göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri çevrimiçi kaynakların verildiği sitelerin uzantılarına dikkat etme durumlarına (.com, .edu, .gov vb.) göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 410)} = 12.56, p < .05$). Etki büyüklüğü değeri ise .060 olarak hesaplanmıştır. Buna göre orta büyüklükte bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc testlerine göre çevrimiçi kaynakların verildiği sitelerin uzantılarına sıklıkla dikkat eden öğretmen adaylarının ($M=5.41, SS=0.62$) ara sıra dikkat eden ($M=5.21, SS=0.62$) veya hiç dikkat etmeyenlere ($M=5.04, SS=0.57$) göre bilgi okuryazarlık seviyesinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 9

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Çevrimiçi Kaynakların Uzantılarına Dikkat Etme Sıklıklarına Göre Değişimi

	KT	sd	KO	F	P	η^2	Fark
Gruplar arası	9.270	2	4.635	12.562	.000	.060	3>1
Gruplar içi	151.279	410	.369				3>2
Toplam	160.549	412					

Tablo 10' a göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri akademik yazım kurallarına dikkat etme durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 409)} = 17.66, p < .05$). Etki büyüklüğü değeri ise .079 olarak hesaplanmıştır. Buna göre orta büyüklükte bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc

testlerine göre akademik yazım kurallarına sıklıkla ($M=5.41$, $SS=0.59$) dikkat eden öğretmen adayları bazen dikkat eden ($M=5.16$, $SS=0.59$) ve hiç etmeyen ($M=4.92$, $SS=0.65$) öğretmen adaylarından bilgi okuryazarlık düzeylerinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 10

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Akademik Yazım Kurallarına Dikkat Etme Sıklıklarına Göre Değişimi

	KT	Sd	KO	F	p	η^2	Fark
Gruplar arası	12.758	2	6.379	17.657	.000	.079	3>1
Gruplar içi	147.761	409	.361				3>2
Toplam	160.518	411					

Tablo 11' e göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık seviyesi ile ödevlerinde kaynak göstermeleri halinde notlarının artacağına ilişkin görüşleri arasındaki anlamlı farklılık vardır ($F_{(2, 408)} = 8.17$, $p<.05$). Etki büyüklüğü değeri ise .038 olarak hesaplanmıştır. Buna göre küçük bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc testlerine göre ödevlerinde kaynak göstermenin ödev notlarını her zaman arttırdığına inanan katılımcıların ($M=5.37$, $SS=0.60$)> hiçbir zaman artırmadığına inananlara göre ($M=5.03$, $SS=0.65$) daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 11

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Kaynak Göstermeleri Halinde Notlarının Artacağına İlişkin Görüşlerine Göre Değişimi

	KT	Sd	KO	F	P	η^2	Fark
Gruplar arası	6.118	2	3.059	8.166	.000	.038	3>1
Gruplar içi	152.846	408	.375				
Toplam	158.965	410					

Tablo 12' ye göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık seviyesi ile kaynak taraması yapmalarının ilgili konudaki başarı durumuna etkilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($F_{(2, 407)} = 15.36$, $p<.05$). Etki büyüklüğü değeri ise .070 olarak hesaplanmıştır. Buna göre orta büyüklükte bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc testlerine göre ödevlerinde kaynak taramasını sıklıkla yapan öğretmen adaylarının ($M=5.38$, $SS=0.60$) ara sıra yapan ($M=5.05$, $SS=0.58$) veya hiç yapmayanlara ($M=4.95$, $SS=0.69$) göre anlamlı şekilde daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahiptirler.

Tablo 12

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Kaynak Taraması Yapmalarının İlgili Konudaki Başarı Durumuna Etkilerine İlişkin Görüşlerine Göre Değişimi

	KT	sd	KO	F	P	η^2	Fark
Gruplar arası	11.192	2	5.596	15.363	.000	.070	3>2
Gruplar içi	148.248	407	.364				3>1
Toplam	159.440	409					

Tablo 13' e göre öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık seviyeleri ile kütüphaneyi basılı kaynaklar için kullanım sıklıkları arasında anlamlı farklılık belirlenmiştir ($F_{(2, 409)} = 5.27, p < .05$). Etki büyüklüğü değeri ise .025 olarak hesaplanmıştır. Buna göre küçük bir etkiden söz edilebilir (Cohen, 1998). Ayrıca yapılan Post-Hoc testlerine göre kütüphaneyi sıklıkla basılı kaynaklar için kullananlar ($M=5.37, SS=0.62$) hiç kullanmayanlara ($M=5.15, SS=0.63$) göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahiptirler. Bununla birlikte kütüphane kaynaklarına sıklıkla uzaktan erişerek kullanan katılımcılar ($M=5.42, SS=0.63$), ara sıra erişen ($M=5.08, SS=0.59$) ve hiç erişmeyen ($M=5.24, SS=0.61$) katılımcılara göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahiptirler ($F_{(2, 407)} = 9.05, p < .05$).

Tablo 13

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Kütüphane Kullanma Amacına Göre Değişimi

		KT	Sd	KO	F	P	η^2	Fark
Basılı kaynaklar için	Gruplar arası	4.033	2	2.016	5.270	.006	.025	3>1
	Gruplar içi	156.504	409	.383				
	Toplam	160.537	411					
Uzaktan erişim	Gruplar arası	6.837	2	3.419	9.054	.000	.043	3>1 3>2
	Gruplar içi	153.682	407	.378				
	Toplam	160.519	409					

Tablo 14' e göre öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet kullanım tecrübeleri ile bilgi okuryazarlık seviyeleri incelendiğinde anlamlı farklılık belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucu 8 yıldan daha uzun süredir bilgisayar kullananlar ($M=5.39, SS=0.61$) 0-4 yıl arası ($M=5.08, SS=0.59$) ve 4-8 yıl arası ($M=5.16, SS=0.62$) kullananlara göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahiptirler ($F_{(2, 409)} = 8.54, p < .05$). Ayrıca 8 yıldan daha uzun süredir interneti kullananlar ($M=5.46, SS=0.62$) 0-4 yıl arası ($M=5.07, SS=0.60$) ve 4-8 yıl ($M=5.20, SS=0.62$) kullananlara göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahiptirler ($F_{(2, 410)} = 11.65, p < .05$).

Tüm bunların dışında öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık seviyesi cinsiyet, sınıf, bölüm ve kütüphane kullanıp kullanmama durumlarına göre değişimleri incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda katılımcıların bilgi okuryazarlık seviyelerinin belirtilen bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır ($p > .05$).

Tablo 14

Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanım Tecrübelerine Göre Değişimi

		<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	η^2	<i>Fark</i>
Bilgisayar Tecrübe	Gruplar arası	6.437	2	3.219	8.543	.000	.040	3>1 3>2
	Gruplar içi	154.098	409	.377				
	Toplam	160.535	411					
İnternet Tecrübe	Gruplar arası	8.634	2	4.317	11.651	.000	.054	3>1 3>2
	Gruplar içi	151.915	410	.371				
	Toplam	160.549	412					

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterlikleri çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Bununla birlikte bilgiye ulaşma, bilgi kaynaklarını kullanma durumları da irdelenmiştir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterliklerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu alan yazındaki pek çok çalışma ile benzerdir. Korkut ve Akkoyunlu (2008) yaptıkları çalışmada yabancı dil öğretmen adaylarının, Koçak-Usluel (2007) sınıf öğretmenliği adaylarının, Demiralay ve Karadeniz (2010), Tuncer ve Dikmen (2018), ve Özgür (2016) öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı öz yeterliklerinin yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bu çalışma kapsamında bilgi okuryazarlık öz yeterliğinin cinsiyete göre değişimi incelendiğinde öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterliğinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. İlgili alan yazın incelendiğinde bazı çalışmalarda bilgi okuryazarlık öz yeterliğinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği ifade edilmektedir. Örneğin, Koçak-Usluel (2007) erkeklerin bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirmesinde bit kullanım öz yeterliğinin, kadınların ise bilgi analiz ve değerlendirme, bilgi kaynaklarını referanslandırma ve bilgi erişiminde kütüphane kullanım öz yeterliğinin yüksek olduğunu belirlemiştir. Korkut ve Akkoyunlu (2008) bilgi okuryazarlık öz yeterliğinin cinsiyet ve sınıflarına göre anlamlı bir farklılaşma göstermediğini belirtmiştir. Benzer şekilde Tuncer ve Dikmen (2018) cinsiyetin bilgi okuryazarlık öz yeterliği üzerinde etki göstermediği fakat mezun olma ve son sınıf öğrencisi olma durumunun öz yeterliği etkilediğini tespit etmişlerdir. Koçak-Usluel erkeklerin BİT kullanım seviyesinin ve süresinin yüksek olmasının onların bilgiye erişim ve araştırma stratejileri geliştirmesinde BİT kullanım öz yeterliğinin artmasına sebep olabileceğini ileri sürmektedir. Tuncer ve Dikmen (2018) ise cinsiyette farklılaşma olmamasının internet kullanımının kadın ve erkekler arasında yaygınlaşmasının etkili olabileceğini ileri sürmüşlerdir. Bu çalışmada da benzer bir durum söz konusu olabilir. Teknolojinin hayatımıza yoğun olarak nüfus etmesiyle BİT ve internet kadın ve erkekler tarafından yoğun olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu sebeple kadın ve erkekler, BİT ve interneti bilgi aramada daha rahat bir şekilde kullanıyor olabilir. Bu çalışmada bilgi okuryazarlık

öz yeterliğinde bir fark olmaması, kadın ve erkeklerin bilgiyi bulma, değerlendirme ve kullanmada kendilerine benzer seviyede güvendikleri şeklinde yorumlanabilir. Aynı şekilde bölüm ve sınıf seviyesine göre değişim göstermemesi öğretmen adaylarının gerekli bilgi ve becerileri kazandıklarına inandıkları şeklinde yorumlanabilir. Bu bilgi ve becerilerin yeterli olup olmadığı ise başka bir çalışma yaparak değerlendirilmelidir.

Ayrıca bu çalışmada öğretmen adaylarının bilgiye ulaşmak için genel olarak çevrimiçi kaynaklardan yararlandığı belirlenmiştir. Başaran (2005) da sınıf öğretmeni adayları ile yaptığı çalışmada benzer sonuçları bulmuştur. Araştırmacı, sınıf öğretmeni adaylarının bilgi ararken kütüphaneden ve internetten yararlandıklarını fakat interneti kütüphaneye göre daha çok tercih ettiklerini belirlemiştir. Benzer şekilde Önal ve Çetin (2014) öğretmen adaylarının bilgiye ulaşmak için yüksek oranda interneti kullandıkları daha sonra kütüphanelerden faydalandıkları belirlenmiştir. Tuncer, Yılmaz ve Tan (2011) BÖTE bölümünde kayıtlı öğretmen adaylarıyla yaptıkları çalışmada öğretmen adayları interneti önemli bir bilgi kaynağı olarak gördüklerini kütüphaneleri internete oranla daha yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Gömleksiz, Kan ve Bozpolat (2013) öğretmen adaylarının genel olarak interneti tercih ettiklerini belirlemişlerdir. Bu bulgular ışığında günümüzde öğretmen adaylarının sıklıkla bilgiye ulaşmak için interneti tercih ettikleri bu yüzden internetten gerekli bilgiyi arama ve doğru bilgiye ulaşabilme becerilerinin geliştirilmesinin faydalı olabileceği iddia edilebilir. Bu çalışmada bilgi erişimi için internet sıkça tercih edilse de sadece öğretmen adaylarının yarısının bilgi edindikleri sitelerin uzantılarına dikkat ettiği görülmüştür. Ayrıca ticari sitelerin yükseköğretim siteleri ile devlet kurumlarının web sitelerine oranla daha çok tercih edildiği belirlenmiştir. Bunun sebebi ise öğretmen adaylarının çevrimiçi bilgi aramalarında daha çok arama motorlarını tercih etmeleri olabilir. Başaran (2005) ve Önal ve Çetin (2014) kendi çalışmalarında öğretmen adaylarının arama motorlarından bilgi aradıklarını ve en çok GOOGLE arama motorunu kullandıklarını belirlemiştir. Öğretmen adayları arama motorunda gösterilen sonuçları sayfaların uzantılarına dikkat etmeden inceledikleri düşünülmektedir. Site uzantılarına sıklıkla dikkat edenlerin diğerlerine göre anlamlı olarak daha bilgi okuryazarı olduğu görülmüştür. Bu durumda öğretmen adaylarına arama motorlarında gösterilen sayfaların da içindeki bilgi kadar önemli olduğunun aktarılması tavsiye edilmektedir.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının kaynak taraması yapmalarının ders başarılarını ve ödev notlarını artırdığına inandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan kaynak taraması yapmanın başarıyı arttırdığına ve kaynak göstermenin ödev notunu her zaman arttırdığına inananların diğerlerine göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bu çalışmada öğretmen adaylarının bilgiyi referanslandırmada kendilerini yetkin gördükleri ve akademik yazım kurallarına sıklıkla dikkat eden öğretmen adaylarının diğerlerine göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahip oldukları belirlenmiştir. Başaran (2005) da çalışmada öğretmen adaylarının bilgiyi arama, kullanma ve sunmada bilgi sahibi olduklarını göstermiştir. Kaya ve diğerleri (2014) öğretmen adaylarının bilgiyi kullanmada etik ve yasal düzenlemeler konusunda üst düzey beceriye sahip olduklarını belirlemişlerdir. Adıgüzel (2012) öğretmen adaylarının erişilen bilgiyi doğru şekilde kullanabildiklerini, bilgi edinme ve kullanımında etik ve yasal

düzenlemeleri kabul ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, bu çalışmada öğretim elemanlarının öğretmen adaylarını bilgi kaynaklarını referanslandırmaları için teşvik ettikleri belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının, öğretmen adaylarından akademik yazım kurallarına uymalarını istedikleri belirlenmiştir. Ek olarak öğretmen adaylarının yarısından fazlasının öğretim elemanlarının kaynakça ve metin içi referans kullanmalarını istediklerini ve kaynak göstermelerinin ödev notlarını arttırdığına inandıklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konuda öğretmen adaylarından istekte bulunmaları öğretmen adaylarının bu konuda itina göstermelerine yardımcı olacaktır.

Bu çalışmada ayrıca öğretmen adaylarının bilgiye ulaşmak için kütüphaneden de yararlandıkları belirlenmiştir. Başaran (2005) çalışmasında bilgi arama süreçlerinde öğretmen adaylarının kütüphaneyi nadiren tercih ettiklerini daha çok interneti kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada ise öğretmen adaylarının yarıdan fazlasının kütüphaneden yararlandıkları belirlenmiştir. Kütüphanelerin internet kullanımını sağlayarak öğrencilerin geçmişe oranla daha çeşitli bilgi kaynaklarına ulaşmasını sağlamıştır. Bu durum katılımcıları kütüphane kullanımına yöneltmiş ve basılı ile basılı olmayan kaynaklardan (video, e-dergi vb.) yararlanmalarını sağlamış olabilir. Öğretmen adaylarının kütüphaneden nasıl yararlandıkları incelendiğinde ise katılımcıların kütüphaneden genelde oraya giderek yaralandıkları ve kütüphanede bulunan basılı kaynakları tercih ettikleri, kütüphanede genel olarak bireysel çalışmalar yaptıkları belirlenmiştir. Çakmak ve Önal (2013) okul ve okul kütüphanelerinin öğrencilerin bilgi okuryazarlığı ile ilgili beceri ve alışkanlıklarının gelişmesinde önemli etkenler olduğunu savunmaktadırlar. Kütüphaneler basılı kaynakların yanında basılı olmayan kaynakların da (çevrimiçi kaynaklar, cd, DVD vb.) bulunduğu önemli bilgi merkezleridir. Bu sebeple öğretmen adaylarına kütüphanelerden nasıl yararlanabilecekleri açık bir şekilde anlatılmalıdır. Kütüphaneyi basılı kaynaklar için kullanan veya uzaktan erişerek kütüphaneden yararlanan öğretmen adaylarının diğerlerine göre daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahip oldukları istatistiki olarak kanıtlanmıştır. Benzer şekilde yapılan istatistiki işlemler sonucunda sıklıkla basılı ve çevrim içi kaynaklardan yararlanan öğretmen adaylarının diğerlerine göre bilgi okuryazarlık seviyesinin yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulguyu Dombaycı ve Ercan (2017) tarafından yapılan çalışmada desteklemektedir. Bu sebeplerden ötürü öğretmen adaylarına kütüphanelerden nasıl yararlanabileceklerinin, açık bir şekilde anlatılması tavsiye edilmektedir.

Öğretmen adaylarının bilgisayar ve internet kullanım tecrübeleri ile bilgi okuryazarlık seviyeleri incelendiğinde anlamlı farklılık belirlenmiş ve 8 yıldan fazla bilgisayar ve interneti kullananların daha fazla bilgi okuryazarlık seviyesine sahip oldukları belirlenmiştir. Bu bulgu alan yazındaki çeşitli araştırmalarla örtüşmektedir. Kaya ve diğerleri (2014) ile çalışmalarında bilgiye ulaşmak için interneti kullanan öğretmen adaylarının kullanmayanlara göre bilgi edinme becerilerinin ve Adıgüzel (2014) ise bilgi okuryazarlık becerilerinin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Benzer şekilde Önal ve Çetin (2014) internete erişimi olan öğretmen adaylarının olmayanlara göre daha çok bilgi okuryazarlık seviyesine sahip olduklarını dile getirmişlerdir. Son olarak, Demiralay ve Karadeniz (2010) de bilgisayar ve interneti uzun süredir sıklıkla ileri düzeyde kullanabilen öğretmen adaylarının bilgi okuryazar öz-yeterliklerinin yüksek olduğunu belirlemişlerdir.

Sonuç olarak öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık öz yeterliklerinin yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bilgi okuryazarlık öz yeterliğinin; bilgi kaynaklarından yararlanma durumuna değişim gösterdiği, akademik yazım kurallarına dikkat etme gibi durumların bilgi okuryazarlık öz yeterliğini artırdığı görülmektedir. Bunun yanında kütüphaneyi kullanma durumları ve kütüphaneye erişim yöntemleri de bilgi okuryazarlığını etkilemektedir. Bilgisayar ve internet kullanım tecrübesi fazla olanların bilgi okuryazarlık öz yeterliğinin de daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bunlar 21.yy becerisi açısından bilgi okuryazarlığını etkileyen etmenlerin belirlenerek öğretmen adaylarına kazandırılmasında izlenecek yöntemler açısından önemli bir sonuç olabilir. Bu sonuçlar doğrultusunda bazı öneriler aşağıdaki gibidir:

- Öğretmen adaylarına doğru bilgi kaynaklarına nasıl erişebilecekleri ile daha fazla eğitimler verilmelidir.
- Öğretmen adaylarına akademik yazım kuralları ve bilimsel etik ile ilgili daha fazla eğitimler verilmelidir.
- Bununla birlikte bu çalışma bir devlet üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. Daha sağlıklı bir genelleme yapılabilmesi için çalışmaların tekrarlanması önemlidir.
- Çalışma sonucunda bulunan farklılıkların daha geniş araştırılması ve neden sonuç ilişkilerinin ortaya çıkarılabilmesi için nitel ve nicel çalışmalarla desteklenmesi bu becerilerin kazandırılmasında önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviour. *Organization Behavior and Human Decision Process*, 50, 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Adıgüzel, A. (2012). Investigating the levels of strain, from the point of various variables, at their efforts of obtain information of preservice teachers' of secondary education. *International Journal of Instruction*, 5(2), 91-108.
- Adıgüzel, A. (2014). Öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumları ile bilgi okuryazarlık becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 13-24.
- Akkoyunlu, B. ve Kurbanoglu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 1-10.
- American Association of School Librarians and Association for Educational Communications and Technology. (1998). *Information literacy standards for student learning*. Chicago: American Library Association.
- Balbağ, M., ve Balbağ, N. (2017). Öğretmen adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik algıları ile bilgi okuryazarlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Demirel, Ö. ve Dinçer, S. (Ed.), *Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı* (429-446). Ankara: Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786053183563b2.026>

- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavior change. *Psychological Review*, 84, 191-215. <https://doi.org/10.1037//0033-295X.84.2.191>
- Başaran, M. (2005). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlıklarının değerlendirilmesi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 163-177.
- Breivik, P. S., Hannock, V., and Senn, J. (1998). *A progress report on information literacy: An update on the American Library Association Presidential Committee on Information Literacy: Final report*. Chicago: ALA.
- Cohen, J.W. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2. Baskı). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Çakmak, T., ve Önal, H. İ. (2013). Bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılmasında okul kütüphanecilerinin rolleri ve algıları. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(4), 633-647.
- Demiralay, R., ve Karadeniz, Ş. (2010). Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının, ilköğretim öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algılarına etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (KUYEB)*, 10(2), 819-851.
- Dombaycı, M. A., ve Ercan, O. (2017). Öğretmen adaylarının bilimsel okuryazarlık düzeyleri ve bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1265-1284. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338822>
- Gömleksiz, M. N., Kan, A. Ü., ve Bozpolat, E. (2013). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığına ilişkin görüşleri. *Karadeniz Dergi (Black Sea-Черное Море)*, 5 (18), 71-87.
- Gürbüzürk, O., ve Koç, S. (2012). 21. Yüzyılda öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık becerilerinin değerlendirilmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(1), 27-49.
- International Society for Technology Education. (2000). National educational technology standards for teachers. Eugene: International Society for Technology Education. [Çevrim-içi: <https://www.iste.org/standards>, Erişim tarihi: 28.02.2019.]
- Karakaş, S. (2018). Üniversite kütüphanesi kullanıcılarının beklentileri ve kullanıcı tatmini. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 39(1-2).
- Kaya, A., Balay, R., ve Adıgüzel, A. (2014). Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1). <https://doi.org/10.12973/jesr.2014.4os5a>
- Koçak- Koçak-Usluel, Y. (2007). Can ICT usage make a difference on student teachers' information literacy self-efficacy. *Library and Information Science Research*, 29(1), 92-102. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2007.01.003>
- Korkut, E., ve Akkoyunlu, B. (2008). Yabancı dil öğretmen adaylarının bilgi ve bilgisayar okuryazarlık öz-yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 34, 178-188.
- Okay, Ş. (2010). Teknik öğretmen adaylarının internet kullanım amaçlarının incelenmesine ilişkin bir araştırma. *Makine Teknolojileri Elektronik Dergisi*. 7 (1), 97-109.

- Önal, N., ve Çetin, O. (2014). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 1-30.
- Özgür, H. (2016). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ve bilgi okuryazarlığı öz-yeterlikleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1). <https://doi.org/10.17860/efd.08241>
- National Council for Accreditation of Teacher Education. (2001). Professional standards for the accreditation of schools, colleges, and departments of education. [Çevrim-içi: <http://www.ncate.org> , Erişim tarihi: 12.02.2019.]
- P21. (2019). Framework for 21st Century Learning. [Çevrim-içi: http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_Brief.pdf, Erişim tarihi: 07.03.2019.]
- The Association of College and Research Libraries, (2000). *Information literacy competency standards for higher education*. Chicago, IL: The American Library Association.
- Tuncer, M., ve Dikmen, M. (2018). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Öz-Yeterlikleri ve Mesleğe Yönelik Tutumları. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (66), 310-325.
- Tuncer, M., Yılmaz, Ö., ve Tan, Ç. (2011). İnternetin bilgi edinme kaynağı olarak bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *5th International Computer and Instructional Technologies Symposium, 22-24 Semptember 2011, Fırat University, Elazığ-Turkey*.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2016). Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması. [Çevrim-içi: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21779>, Erişim tarihi: 07.08.2017.]
- Ünal, F., ve Er, H. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı düzeylerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(41). <https://doi.org/10.17719/jisr.20154115089>

Summary

Introduction

The Internet has an important place as a means of searching for and accessing information. Nowadays users want to use electronic formats in which information can be accessed fast instead of physical formats thus Internet use has become indispensable for libraries. (Karakas, 2018). In this respect, it is important to know how to reach the secure information online. In today's information age, information literacy skills are important for 21st-century individuals. Information literacy in its most general sense; is a concept that includes the skills of gathering, evaluating, organizing and presenting information (Erdem and Akkoyunlu, 2002; Council of Australian University Librarians, 2001). For this reason, individuals need to know how to reach the right sources to have the right information and have the information literacy skills to use the information correctly (Balbag and Balbag, 2017). Information literacy forms the basis of lifelong learning and enables individuals to

identify the information they seek, to know how to access information, and to control their own learning (The Association of College and Research Libraries 2000).

Information literacy, which has a critical importance in education in the 21st century, needs to be prioritized in all areas of education, particularly in the field of teacher training (Breivik, Hannock, and Senn, 1998; International Society for Technology Education [ISTE], 2000; National Council for Accreditation Teacher Education [NCAT], 2001;). It is expected that all, this knowledge and skills will be gained by the pre-service teachers during their education period. For this reason, both teachers and pre-service teachers should have sufficient information literacy (Okay, 2010). Positive beliefs on the subject are important for revealing the desired behaviors (Ajzen, 1991) therefore in order to become information literate individuals they should have high self-efficacy on the topic. In addition, Demiralay and Karadeniz (2010) stated that information literacy self-efficacy perceptions and beliefs are prerequisites for effective use of information literacy skills. Self-efficacy is defined as the belief in making the necessary organization and arrangements to perform a task successfully (Bandura, 1997). Information literacy self-efficacy can be expressed as the belief of individuals in accessing and using information sources (Ozgun, 2016). In this case, it has become important to address the information literacy of individuals in the context of self-efficacy.

The purpose of this research is to determine the level of information literacy self-efficacy of the pre-service teachers and examine it according to their library usage frequency, purpose and usage format, computer and internet usage experiences. For this purpose, the following questions of this study were:

- What is the information literacy self-efficacy level of pre-service teachers?
- How do the pre-service teachers use information resources?
- Is there a significant difference in the level of information literacy levels of pre-service teachers according to their use of information sources (using printed sources, using online resources, paying attention to the extensions of online resources, paying attention to academic writing rules)?
- Is there a significant difference in the level of information literacy self-efficacy among pre-service teachers according to the purposes of library use?
- Is there a significant difference in the level of information literacy self-efficacy among pre-service teachers according to computer and internet experience?

Method

The sampling were consisted of 413 pre-service teachers studying to a state university located in the South of Turkey. The voluntary participants were asked to fill out the survey. The demographics of the participants were given in Table 1. The questionnaire was developed by the researchers and checked by three experts experienced in quantitative studies and a language expert. The questionnaire was finalized according to the feedback from the experts. The questionnaire consists of three parts. In the first part, there are 12 items aiming to get demographic information of the participants. In the second part, 23 five-Likert type items are used to determine the use of printed and online sources for accessing and using

information. In the third part of the questionnaire, information literacy self-efficacy scale consisted of 20 seven-Likert type item developed by Akkoyunlu ve Kurbanoglu (2004) and modified by Kocak-Usluel (2007) was used.

In this study, data were analyzed using the SPSS 22.0 package program. Descriptive and inferential statistical methods were used within the scope of the study and data were analyzed by mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA).

Results and Discussion

In this study, information literacy self-efficacy levels of pre-service teachers were examined in terms of various variables. The level of information literacy self-efficacy of pre-service teachers was found to be high. This finding is similar to many studies in the literature. The studies of Tuncer and Dikmen (2018), Demiralay and Karadeniz (2010) and Ozgur (2016) showed that pre-service teachers' information literacy was high. Also, in their study, Korkut and Akkoyunlu (2008) found that foreign language pre-service teachers have a high level of information literacy self-efficacy.

In this study, it was found that pre-service teachers were generally able to use online resources to access information. Basaran (2005) found similar results in his study. When computer literacy and internet use experience of pre-service teachers and information self-efficacy literacy levels were examined, a meaningful difference was determined. Those who use computers and the internet for more than 8 years had more information self-efficacy literacy level.

Similarly, in their study Kaya, Balay ve Adıguzel (2014) found that the pre-service teachers who used the internet to access information had a higher level of knowledge acquisition skills than those who did not. In general, it is seen that the level of information literacy self-efficacy level of pre-service teachers is high. It is also expected that this study will contribute to the researcher who wants to study information literacy. It can be suggested that a study can be conducted with participants who are pursuing an education in different departments. Also, results can be compared with this current study's findings.

Authors' Biodata/Yazar Bilgileri

Vesile Gül BAŞER GÜLSOY Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde Doktor Öğretim Üyesi olarak çalışmaktadır. Uzmanlık alanları okulöncesi eğitimde teknoloji kullanımı, sosyal medya ve TPACK.

Vesile Gül Başer Gülsoy has been working as an Assist. Prof. Dr. in Computer Education and Instructional Technology Department at Mehmet Akif Ersoy University. Her research areas are technology usage in early child education, social media and TPACK.

Neşe SEVİM ÇIRAK Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde Doktor Öğretim Üyesi

olarak çalışmaktadır. Uzmanlık alanları okulöncesi eğitimde teknoloji kullanımı, sosyal medya ve dijital oyunlar.

Neşe Sevim Çırak has been working as an Assist. Prof. Dr. in Computer Education and Instructional Technology Department at Mehmet Akif Ersoy University. Her research areas are technology usage in early child education, social media and digital games.

Osman EROL Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde Doktor Öğretim Üyesi olarak çalışmaktadır. Uzmanlık alanları programlama öğretimi, robotik uygulamaları, sosyal medya ve internet bağımlılığıdır.

Osman Erol has been working as an Assist. Prof. Dr. in Computer Education and Instructional Technology Department at Mehmet Akif Ersoy University. His research areas are programming education, Robotics, social media, and internet addiction.

Ayşe ULUTAŞ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Uzmanlık alanları sosyal medya ve performans tabanlı öğrenmedir.

Ayşe Ulutaş has been working as a research asist. in Computer Education and Instructional Technology Department at Mehmet Akif Ersoy University. Her research areas are social media and performance based learning.